

***KLINIKINIŲ LABORATORINIŲ TYRIMŲ
NOMENKLATŪROS INTEGRAVIMO SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS PASLAUGAS TEIKIANČIŲ ĮSTAIGŲ
INFORMACINĖSE SISTEMOSE GAIRĖS***

Versija: 1.0

Parengimo data: 2023-10-26

Užsakovas: Lietuvos medicinos biblioteka

Turinys

1. Įvadinė dalis.....	3
2. Perėjimas nuo alternatyvios kodavimo sistemos prie nacionalinės laboratorinių tyrimų nomenklatūros.....	4
3. Nacionalinės laboratorinių tyrimų nomenklatūros sudėtis.....	5
4. Laboratorinių tyrimų ir analičių kodavimas klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros pagrindu.....	5
5. Laboratorinių tyrimų ir jų analičių pavadinimai klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros pagrindu.....	6
6. Laboratorinių tyrimų atsakymų standartizavimas klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros pagrindu.....	7
7. Laboratoriniams tyrimams skirtų ėminių/mėginių klasifikavimas ir pavadinimų harmonizavimas klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje.....	8
8. Tyrimų rezultatų palyginimas ir dinamikos stebėseną.....	9
9. Klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros panaudojimas, kuriant elektronines užsakymo formas.....	9

1. Įvadinė dalis

Šiai dienai Lietuvoje naudojamos vietinės reikšmės kodavimo sistemos, perduodant laboratorinių tyrimų duomenis informacinių technologijų pagalba tarp atskirų sveikatos priežiūros įstaigų. Dažniausiai šios kodavimo sistemos yra specifinės įstaigai. Sveikatos priežiūros įstaigai specifinių kodavimo sistemų naudojimas apsunkina duomenų apsikeitimą tarp skirtingų įstaigų ar tinkamą duomenų palyginamumą, didinant riziką, kad duomenys gali būti perduodami klaidingai. Taip pat, iki šios dienos nebuvo patvirtintos nacionalinės laboratorinių tyrimų nomenklatūros, todėl tyrimų, analizių, ėminių/mėginių, taikytų tyrimo metodų ar kokybinių tyrimų rezultatų formuluotės skiriasi tarp skirtingų sveikatos priežiūros įstaigų. Dėl šios priežasties, 2022 m. SAM įsakymu buvo sudaryta darbo grupė Klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. V-2341 „Dėl Klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros patvirtinimo“ susiejimo su LOINC kodavimo sistema projektui parengti. Įgyvendinant projektą Nr. 02.3.1-CPVA-V-525-25-0003 „Laboratorinių tyrimų rezultatų ir užsakymų aprašymo naudojant tarptautines nomenklatūras, formuojant elektroninius sveikatos įrašus, elektroninės paslaugos sveikatos priežiūros specialistams sukūrimas“ yra sukurta Medicinos nomenklatūrų ir klasifikatorių valdymo informacinė sistema (toliau – MNKV IS), kurios valdytojas – Lietuvos medicinos biblioteka (Nacionalinis medicinos nomenklatūrų ir klasifikatorių valdymo centras). Minėtos darbo grupės sukurta nacionalinė klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūra ir kodavimo sistema leis vienodai identifikuoti ir apibūdinti laboratorinių tyrimų rezultatus šalies bei pasaulio mastu. Naudojant laboratorinių tyrimų rezultatų ar užsakymų aprašymui vieningas nomenklatūras palengvinami informacijos mainai tarp sveikatos priežiūros įstaigų, suteikiant galimybę patikrinti paciento duomenis bei aiškų supratimą apie atliktus tyrimus. Klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūra sukurta remiantis tarptautiniais LOINC (angl. *Logical Observation Identifiers Names and Codes*) ir SNOMED CT (angl. *Systematized Nomenclature of Medicine -- Clinical Terms*) klasifikatoriais.

LOINC yra standartizuota kodavimo sistema, naudojama identifikuoti ir aprašyti laboratorinius ir klinikinius stebėjimus sveikatos priežiūros srityje. Ši sistema teikia universalius identifikatorius įvairiems medicinos tyrimams, matavimams ir stebėjimams, todėl palengvina klinikinių duomenų mainus ir supratimą tarp skirtingų sveikatos priežiūros sistemų ir įstaigų. Įgyvendinant bendros kodavimo sistemos sukūrimą Lietuvos mastu buvo pasirinkta būtent ši kodavimo sistema. Klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros sukūrimas skirtas pagerinti duomenų integraciją, palyginamumą ir naudingumą, taip pat sumažinti klaidų tikimybę, kurios gali atsirasti dėl skirtingų kodavimo sistemų naudojimo skirtingose įstaigose.

LOINC kodavimo sistema buvo pasirinkta koduoti laboratorinius tyrimus ir analites, o papildoma informacija, kaip ėminiai/mėginiai, kokybinių tyrimų rezultatų vertės, taikyti tyrimo metodai nomenklatūroje koduojami SNOMED CT nomenklatūros pagrindu. SNOMED CT yra tarptautinė standartizuota medicinos klinikinių terminų sistema, kuri naudojama aprašyti ir koduoti klinikinius duomenis bei įvairius sveikatos priežiūros aspektus. Tai yra viena iš didžiausių, tikslių ir išsamiausių medicinos terminų sistemų, leidžianti aprašyti medicinos terminus, problemų diagnozes, procedūras, simptomus ir kitas sveikatos priežiūros sąvokas.

Pagrindiniai klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros integravimo principai:

- Visi laboratorinių tyrimų duomenys, kurie siunčiami į Elektroninę sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (toliau - ESPBI IS) ar Išankstinę pacientų registravimo informacinę sistemą (toliau - IPR IS), turi būti užkoduoti teisingais klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje nurodomais kodais.
- Naujusia klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros versija yra saugoma tik MNKV IS duomenų bazėje.
- Lietuvos medicinos bibliotekos prižiūrime MNKV IS yra saugomi Lietuvos laboratorijose atliekamų laboratorinių tyrimų sąrašai, kuriuos tvarko ir atnaujina pačios laboratorijos.
- Laboratorijų informacinės sistemos turi naudoti tyrimų, analizių, ėminių, mėginių, tyrimo metodų pavadinimus bei kokybinių tyrimų atsakymų formuluotes pateikiamas nomenklatūroje, kai vykdomas tyrimų užsakymas ar tyrimų rezultatų protokolų pateikimas.
- Visi laboratorijose atliekami tyrimai bei analizės turi būti susietos su specifiniais nomenklatūroje naudojamais LOINC kodais, tuo atveju kai LOINC kodo nėra – laikinu kodu (L-xxxxx) arba nacionalinės reikšmės vietiniu kodu (V-xxxxx).
- Visi laboratorijose tiriami ėminiai/mėginiai turi būti susiejami su nomenklatūroje naudojamais specifiniais SNOMED CT kodais.
- Visi laboratorijose naudojami tyrimo metodai turi būti susiejami su nomenklatūroje naudojamais specifiniais SNOMED CT kodais.
- Kai kuriems kokybiniais laboratoriniams tyrimams yra priskiriami SNOMED CT pagrindu sukurti tyrimo rezultato verčių klasifikatoriai. Tokių tyrimų rezultatai turi būti teikiami parenkant reikšmes iš šių klasifikatorių su susietais specifiniais SNOMED CT kodais.
- Apsikeičiant duomenimis tarp informacinių sistemų sukoduotų elementų pavadinimai nesiunčiami, jie priskiriami duomenis gavusioje sistemoje remiantis tais, kurie pateikiami klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje.

2. Perėjimas nuo alternatyvios kodavimo sistemos prie nacionalinės laboratorinių tyrimų nomenklatūros

Jeigu sveikatos priežiūros įstaigos laboratorija naudoja savo sukurtas ar kitas tarptautines laboratorinių tyrimų nomenklatūras, tai būtina pažymėti, kad visi duomenys, siunčiami į ESPBI IS turi atitikti MNKV IS esančia klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūrą. Šiam reikalavimui įvykdyti galimi du būdai:

- Pakeisti šiuo metu naudojamą laboratorinių tyrimų kodavimo sistemą ir nomenklatūrą MNKV IS esančia.
- Toliau naudoti turimą kodavimo sistemą, tačiau sukurti informacinės sistemos plėtinį, kuris leistų siunčiant duomenis į ESPBI IS šiuos perkoduoti klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje pateikiama kodavimo sistema.

3. Nacionalinės laboratorinių tyrimų nomenklatūros sudėtis

MNKV IS saugoma nacionalinė nomenklatūra susideda iš keleto pavadinimų ir kodų laukų. Pagrindiniai išskiriami šie:

- Panelės/tyrimo/analitės trumpinys
- Naudojamasis panelės/tyrimo/analitės pavadinimas
- Panelės/tyrimo/analitės pavadinimas
- Tikėtinas rezultato tipas
- Tyrimų grupė
- Matavimo vienetai
- Ėminys
- Mėginys
- Metodas
- Rezultato palyginamumas
- Ar galima užsakyti
- Kodas (LOINC ar Nacionalinis)

Taip pat laboratorinių tyrimų nomenklatūros, kaip neatsiejama dalis, laikomi ir SNOMED CT pagrindu sukurti klasifikatoriai: ėminių/mėginių klasifikatorius, taikytų tyrimo metodų klasifikatorius ir įvairus tikėtinų kokybinių laboratorinių tyrimų rezultatų klasifikatoriai.

4. Laboratorinių tyrimų ir analičių kodavimas klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros pagrindu

Klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūra skirta užkoduoti Lietuvoje atliekamus tyrimus pasitelkiant unikalius kodus. Šiam tikslui pasiekti buvo pasirinkta tarptautinė LOINC nomenklatūra.

LOINC kodas yra unikalus skaitinis identifikatorius, priskiriamas kiekvienam konkrečiam stebėjimo ar matavimo duomeniui LOINC duomenų bazėje. Unikalaus kodo priskyrimas yra standartizuotas būdas identifikuoti ir palengvinti klinikinių duomenų apsikeitimą tarp skirtingų sveikatos priežiūros informacinių sistemų, laboratorijų ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų. Kiekvienas LOINC kodas yra susietas su konkrečiu terminu ar pavadinimu, kuris aprašo atitinkamą stebėjimą ar matavimą.

Pavyzdžiui, LOINC kodas gali būti "12345-6", ir jis gali atitikti konkretų laboratorinį tyrimą, tokį kaip "Gliukozė, serume / plazmoje". Šis kodas ir terminas sudaro bendrą kalbą, leidžiančią sveikatos priežiūros specialistams tiksliai ir nuosekliai komunikuoti ir interpretuoti klinikinius duomenis, nepriklausomai nuo naudojamos sistemos ar institucijos. LOINC kodų naudojimas yra labai svarbus, užtikrinant sąveiką, duomenų mainus ir duomenų analizę sveikatos priežiūros aplinkoje. Tarkime, kad atliekamas įprastas gliukozės koncentracijos kraujyje tyrimas. Šio konkretaus tyrimo kodas laboratorinių tyrimų nomenklatūroje yra "12345-6". Kai atliekamas gliukozės koncentracijos kraujyje tyrimas, šiam rezultatui, laboratorijos informacinės sistemos ar kitos informacinės sistemos pagalba turi būti priskiriamas kodas "12345-6". Šis kodas unikalčiai identifikuoja stebėjimą "Gliukozė, serume / plazmoje" klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros

duomenų bazėje kartu su jo standartiniu pavadinimu, vienetais, taikytu analizės metodu bei kitais papildomais parametrais, kurie pateikiami nomenklatūroje.

Taigi, kai tyrimo rezultatai yra įrašomi elektroniniame sveikatos priežiūros įrašė arba siunčiami į kitą sveikatos priežiūros sistemą, šis perduodamas kodas "14749-6" bus susietas su „Gliukozė, serume / plazmoje“ matavimu. Tai užtikrina, kad duomenys tiksliai yra identifikuojami ir lengvai suprantami bei palyginami skirtingose sveikatos priežiūros įstaigose ir informacinės sistemose, naudojančiose tą pačią laboratorinių tyrimų nomenklatūrą.

Dažniausiai informacinės sistemos turi vietinės reikšmės unikalius identifikatorius tam tikriems stebėjimams koduoti. Kai kuriais atvejais, kai atliekamas tam tikras laboratorinis tyrimas skirtinguose tos pačios įstaigos padaliniuose, nors jis yra identiškasis tarp šių padalinių, jis gali būti koduojamas skirtingais vietinės reikšmės kodais. Tai laikoma ydinga praktika. Visu pirma, norint susieti turimus duomenis su klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūra, ten pateikiama kodavimo sistema turi būti integruojama laboratorijų naudojamuose informacinėse sistemose. Šis tikslas pasiekiamas keliais būdais. Vienas jų, tai dabar naudojamą kodavimo sistemą pakeisti pateikiama klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje. Pagal tai, kaip nurodyta nomenklatūroje, atitinkami kodai turi būti priskiriami informacinėje sistemoje panelėms/tyrimams/analitėms. Šis kodas tarnauja kaip nuoroda į kitą papildomą informaciją, kaip pavadinimas ar matavimo vienetai, kuri sistemingai saugoma klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje. Taigi, pagal šią nuorodą, papildoma informacija taip pat turėtų būti paimama iš nomenklatūros ir atvaizduojama informacinėse sistemose nepakeista.

Kaip alternatyvus klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros įdiegimas gali būti svarstomas papildomo funkcionalumo sukūrimas, kai duomenys, juos siunčiant į kitas informacines sistemas, yra perkoduojami atitinkamai pagal nomenklatūros taisykles.

Tačiau, ne visi Lietuvoje atliekami laboratoriniai tyrimai ar jų deriniai turi atitinkamus LOINC kodus. Dėl šios priežasties, kuriant klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūrą, buvo įvesti du papildomi kodai: laikinasis (L-xxxx) ir nacionalinis (V-xxxx). Laikinasis kodas suteikiamas tais atvejais, kai tinkamo kodo atitiktis nerandama LOINC duomenų bazėje, o tyrimų duomenis norima koduoti nedelsiant. Suteikus laikinąjį kodą MNKV IS administratoriai kreipiasi į LOINC administratorių dėl reikiamo LOINC kodo suteikimo. Kai šis kodas yra suteikiamas, laboratorinių tyrimų nomenklatūroje laikinasis kodas keičiamas suteiktu LOINC kodu. Svarbu tai, kad laikinieji kodai iš laboratorinių tyrimų nomenklatūros pašalinami, todėl atsiradus pastoviam LOINC kodui šis privalo atsirasti ir sveikatos priežiūros įstaigų informacinėse sistemose vietoj naudoto laikinojo. Taip pat, klinikinių tyrimų nomenklatūroje įvestas ir nacionalinė kodavimo sistema (V-xxxx), kuri koduoja tik nacionalinio reikšmingumo paneles/tyrimus/analites ir prašymas suteikti LOINC kodą šiems koduojamiems elementams nebus teikiamas.

5. Laboratorinių tyrimų ir jų analičių pavadinimai klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros pagrindu

MNKV IS pateikiamoje klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje esantys trys tyrimų/analitčių pavadinimai turi skirtingą paskirtį. Panelės/tyrimo/analitės trumpinys skirtas sutalpinti didelį informacijos kiekį, kaip tyrimo/analitės pavadinimas, ėminio/mėginio tipas ar taikytas tyrimo metodas, naudojant kuo mažesnę simbolių skaičių. Šis trumpinys gali būti naudojamas

laboratorijose esančiuose darbiniuose monitoriuose, kai norima sutalpinti daug informacijos viename ekrane, pavyzdžiui, vėluojančių tyrimų būklės stebėjimo monitoriuose.

Naudojamasis panelės/tyrimo/analitės pavadinimas skirtas naudoti elektroninėse laboratorinių tyrimų užsakymo formose, tiek ir laboratorinių tyrimų protokoluose bei kitose medicininiuose dokumentuose, kurių tvarkymas atliekamas skaitmeniniu būdu.

Pagrindinis panelės/tyrimo/analitės pavadinimas skirtas naudojimui formaliose dokumentuose, kurie susiję su laboratorinės diagnostikos veikla, kaip įvairus kokybės vadybos sistemos dokumentai, teisės aktai, nutarimai ir kt. Šis pavadinimas neturėtų būti naudotinas informacinėse sistemose, nes dažniausiai jis būna labai ilgas, dėl ko gali komplikuotis tokių pavadinimų atvaizdavimas informacinėse sistemose. Pavadinimų skirtumai iliustruojami 1 lentelėje.

1 lentelė. Panelės/tyrimo/analitės pavadinimų skirtumo pavyzdys

Panelės/tyrimo/analitės trumpinys	Naudojamasis panelės/tyrimo/analitės pavadinimas	Panelės/tyrimo/analitės pavadinimas
CK SerPl-cCnc	CK	Kreatinkinazė

Visi panelių/tyrimų analičių pavadinimai yra susieti su atitinkamu unikaliu LOINC ar nacionaliniu kodu. Pavadinimai turėtų būti atvaizduojami juos paimant tiesiogiai iš klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros, kaip identifikatorių konkrečiam pavadinimui naudojant nomenklatūroje paneli/tyrimui/analitei priskirtą kodą. Taip pat, perduodant duomenis tarp skirtingų informacinių sistemų rekomenduojama nesiųsti panelių/tyrimų/analinių pavadinimų, apsiribojant tik suteiktais klinikinės laboratorinių tyrimų nomenklatūros kodais. Duomenis gaunančios informacinės sistemos turėtų taip pat priskirti atvaizduojamus pavadinimus pagal gautą panelės/tyrimo/analitės kodą.

6. Laboratorinių tyrimų atsakymų standartizavimas klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros pagrindu

Parametro „tikėtinas rezultato tipas“ svarba klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje yra nepakeičiama, nes jis suteikia kritinę informaciją apie tyrimo rezultato pobūdį. Šis parametras gali turėti kelias reikšmes:

- KIEK – ši reikšmė nurodoma nomenklatūroje ties tyrimais/analitinėmis, kurių rezultatai bus įvairios skaitinės reikšmės. Atsižvelgiant į šią reikšmę, informacinėse sistemose turi būti įdiegiama gaunamų duomenų patikra ir rezultatai, kurie išreikšti ne skaičiumi, turėtų būti atmetami ir nepriimami. Svarbu pažymėti, kad klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje, dažniausiai tais atvejais kai tyrimo rezultatas kiekybinis, nurodomi ir standartizuoti matavimo vienetai. Taigi, kiekybinės vertės, koduojamos nomenklatūroje priskirtais kodais, privalo būti išreikštos tais vienetais, kurie ir nurodyti. Tyrimų rezultatai

negali būti koduojami nomenklatūroje nurodytais unikaliais kodais, jeigu matavimo vienetai nesutampa su nurodytaisiais.

- PANEL – ši reikšmė nomenklatūroje nurodoma kartu su užkoduojamomis tyrimų panelėmis. Dažnu atveju tai reiškia, kad šiuo kodu tyrimų rezultatai nebus perduodami tarp informacinių sistemų, o jis skirtas užkoduoti tyrimus, kurie susideda iš daugiau nei vienos tiriamosios analizės ir tikėtinas rezultato tipas yra lygus tam, kuris nurodytas prie analičių įtrauktų į šią panelę.
- TEKSTAS – ši reikšmė nomenklatūroje nurodoma prie tyrimų, kurių rezultatai aprašomojo tipo. Tai taip pat reiškia, kad tyrimo rezultatas yra laisvas tekstas, dažniausiai didelės apimties.
- Kokybinių tyrimų rezultatų klasifikatoriai – dauguma kobybinių tyrimų atsakymų pateikiami nurodant standartines atsakymų reikšmes. Tačiau iki šiol tą pačią reikšmę turinti kobybinio atsakymo vertė dažnu atveju pavadinama skirtingai, pavyzdžiui „RASTA/NERASTA“ ir „APTIKTA/NEAPTIKTA“. Norint standartizuoti kai kurių kobybinių tyrimų rezultatų vertes klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje buvo sukurti kobybinių tyrimų rezultatų klasifikatoriai SNOMED CT nomenklatūros pagrindu. Nomenklatūroje nurodomas tokio klasifikatoriaus raktažodis, kuris leidžia peržiūrėti jam priskirtas vertes. Kiekviena tyrimo rezultato vertė turi unikalų kodą bei tekstinę savo išvestį. Teikiant kobybinių tyrimų rezultatus, kai tikėtinam jo atsakymo tipui priskirtas klasifikatorius, rezultato reikšmė turi būti parenkama būtent iš šio klasifikatoriaus. Saugant/perduodant tokius duomenis turi būti manipuluojama tik unikaliu kodu, o tekstinė išvestis parenkama iš klasifikatoriaus pagal perduodą unikalų kodą.

7. Laboratoriniams tyrimams skirtų ėminių/mėginių klasifikavimas ir pavadinimų harmonizavimas klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūroje

Neatsiejama klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros dalis yra SNOMED CT pagrindu sukurtas hierarchinis ėminių/mėginių klasifikatorius. Tyrimų nomenklatūroje prie panelių/tyrimų/analčių nurodomos dviejų skirtingų tipų parametrai: ėminiai ir mėginiai. Ėminio parametras skirtas suskirstyti nomenklatūroje esančias paneles/tyrimus/analites pagal stambias ėminių grupes, pavyzdžiui, veninis kraujas, šlapimas, smegenų skystis ir t.t. Tokio skirstymo tikslas palengvinti užsakomų tyrimų filtravimą/suskirstymą, kai yra generuojamos elektronines laboratorinių tyrimų užsakymo formos. Užsakant laboratorinius tyrimus, sveikatos priežiūros specialistai turėtų nurodyti „ėminio tipą“, kad būtų nurodytas tyrimui reikalingo mėginio tipas. Pavyzdžiui, tai gali būti kraujas, šlapimas, išmatos, audinys, seilės ar bet koks kitas atitinkamas ėminys.

Mėginio parametras nurodo tinkamus mėginius, iš kurių gali būti atliekamas konkretus tyrimas. Svarbu pažymėti, kad jeigu tyrimas atliekamas iš kito mėginio tipo, nei nurodytas tyrimų nomenklatūroje, tai toks rezultatas negali būti tapatinamas su tuo pačiu unikaliu kodu. Jeigu parametras nurodo kelis mėginių tipus, laboratorijos teikdamos rezultatus nurodo jų tirtą mėginio kodą, iš pateikto sąrašo. Tyrimų rezultatai gauti tiriant kitus, nei nurodomi mėginių tipai, mėginius negali būti pateikiami kartu su unikaliu kodu, kuriam jie priskirti.

Laboratorinių tyrimų nomenklatūroje kartu su koduojamu tyrimu/analite nurodomas ir tyrimo metodas. Visi tyrimų metodai apibendrinami bendrame tyrimų klasifikatoriuje, kuris sukurtas

SNOMED CT nomenklatūros pagrindu. Keičiantis laboratorinių tyrimų duomenimis, be LOINC kodo turi būti nurodomas ir tyrimo metodo kodas. Svarbu užtikrinti, kad perduodant duomenis tarpusavyje sutaptų nurodomas LOINC kodas su tyrimo metodo kodu, kaip yra nurodyta ir MNKV IS duomenų bazėje. Tyrimų metodų klasifikatorius sukurtas laikantis hierarchinės struktūros, todėl tyrimo metodo lauke gali būti nurodomas tik tėvinis elementas, kuris metodų klasifikatoriaus struktūroje gali turėti vaikinį elementą. Tokiu atveju, pateikiant laboratorinių tyrimų rezultatus kartu turi būti pateikiamas laboratorijai tinkamas nurodyti tėvinio elemento vaikinis narys.

8. Tyrimų rezultatų palyginimas ir dinamikos stebėseną

Nauda, kurią suteikia klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros naudojimas, yra svarbi, siekiant palengvinti tyrimų rezultatų palyginimą ir dinamikos stebėseną, kai šie atliekami skirtinguose sveikatos priežiūros įstaigose. Taikant klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros kodus, sveikatos priežiūros specialistai užtikrina, kad tyrimų rezultatai iš skirtingų šaltinių būtų vienodai atvaizduojami ir lengvai suprantami. Norint užtikrinti tinkamą laboratorinių tyrimų duomenų statistinį apdorojimą MNKV IS duomenų bazėje esanti laboratorinių tyrimų nomenklatūra sukurta papildant tam tikslui skirtu parametru „Rezultato palyginamumas“. Šis parametras skirta aprašyti sąlygas, kaip vieningu kodų užkoduoti duomenys gali būti tarpusavyje lyginami ir kokiomis sąlygomis. Šis parametras turi tris skirtingas reikšmes: N, T ir M. Kai parametro vertė lygi „N“, tai reiškia, kad nors tyrimų rezultatai yra užkoduoti bendru kodu, jie dėl tyrimo specifikos negali būti lyginami tarpusavyje, pavyzdžiui, negali būti sudaromo tyrimo rezultato dinamikos kreivės. Kitu atveju, jeigu parametro vertė lygi „T“, tai reiškia, kad tyrimų rezultatai, kurie užkoduoti vieningu kodu, nepriklausomai nuo metodo, gali būti lyginami tarpusavyje. Kai parametro vertė lygi „M“, tyrimų rezultatai, užkoduoti bendru nomenklatūros kodu, taip pat gali būti palyginami tarpusavyje, tačiau privalomai turi būti įvedama papildoma sąlyga – taikytas tyrimo metodas turi būti vienodas.

9. Klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūros panaudojimas, kuriant elektronines užsakymo formas

MNKV IS duomenų bazėje saugoma klinikinių laboratorinių tyrimų nomenklatūrą aprašo ne tik specifinius laboratorinius tyrimus, bet taip pat ir analites, iš kurių susideda specifinių laboratorinių tyrimų rezultatas. Norint harmonizuoti laboratorinių tyrimų pavadinimus turi būti remiamasi šia nomenklatūra generuojant elektronines laboratorinių tyrimų užsakymo formas. Laboratorinių tyrimų nomenklatūroje pateikiamas parametras „Ar gali būti užsakyta“, kurio tikslas nurodyti konkrečius tyrimus ir jų pavadinimus, kurie turi būti atvaizduojami elektroninėse laboratorinių tyrimų užsakymo formose. Jeigu šio parametro vertė lygi „N“, tai reiškia, kad šis elementas naudojamas tik tyrimo rezultato/analitės užkodavimui, o ne tyrimo užsakymui. Tačiau, jeigu parametro vertė lygi „T“, tai konkretus elementas gali būti naudojamas kaip bendrinis tyrimo pavadinimas ir atvaizduojamas elektroninėje užsakymo formoje.

Generuojant laboratorinių tyrimų užsakymo formas turi būti naudojamas tik naudojamasis panelės/tyrimo/analitės pavadinimas. Rengiant laboratorinių tyrimų nomenklatūrą buvo stengiamasi šiuos laboratorinių tyrimų pavadinimus sudaryti taip, kad šie būtų patogus naudoti informacinėse sistemose.